

OP DE SCHROOTHOOP VAN DE TOEKOMST

het museum voor
afgedankte zaken als
collectieve zoektocht naar
een betere toekomst.

Saar van der Spek
Studio Straks

Museum voor Afgedankte Zaken

Publieksprogramma in de Studio van kunsthall KAdE, Amersfoort, gedurende de tentoonstelling Schurend Paradijs (05.02.2022 – 14.08.2022).

De opdracht aan bezoekers

Museum voor Afgedankte Zaken

Vandaag, in 2022, is de wereld geen paradijs. Maar het is ook nog niet te laat. Stel dat jij de toekomst kunt bepalen.

Hoe kunnen we er volgens jou voor zorgen dat de aarde een fijne plek blijft om te wonen.

Bedenk iets wat jij niet meer terug wilt zien op deze wereld.

Iets wat – als het aan jou ligt – over 50 jaar in een museum staat, en waar mensen zich over verwonderen: gebruikten of deden ze dat vroeger?

Maak het van klei, schrijf het museumbordje en laat het achter in dit Museum voor Afgedankte Zaken.

Het materiaal

De opbrengst

De opbrengst

De opbrengst

De opbrengst

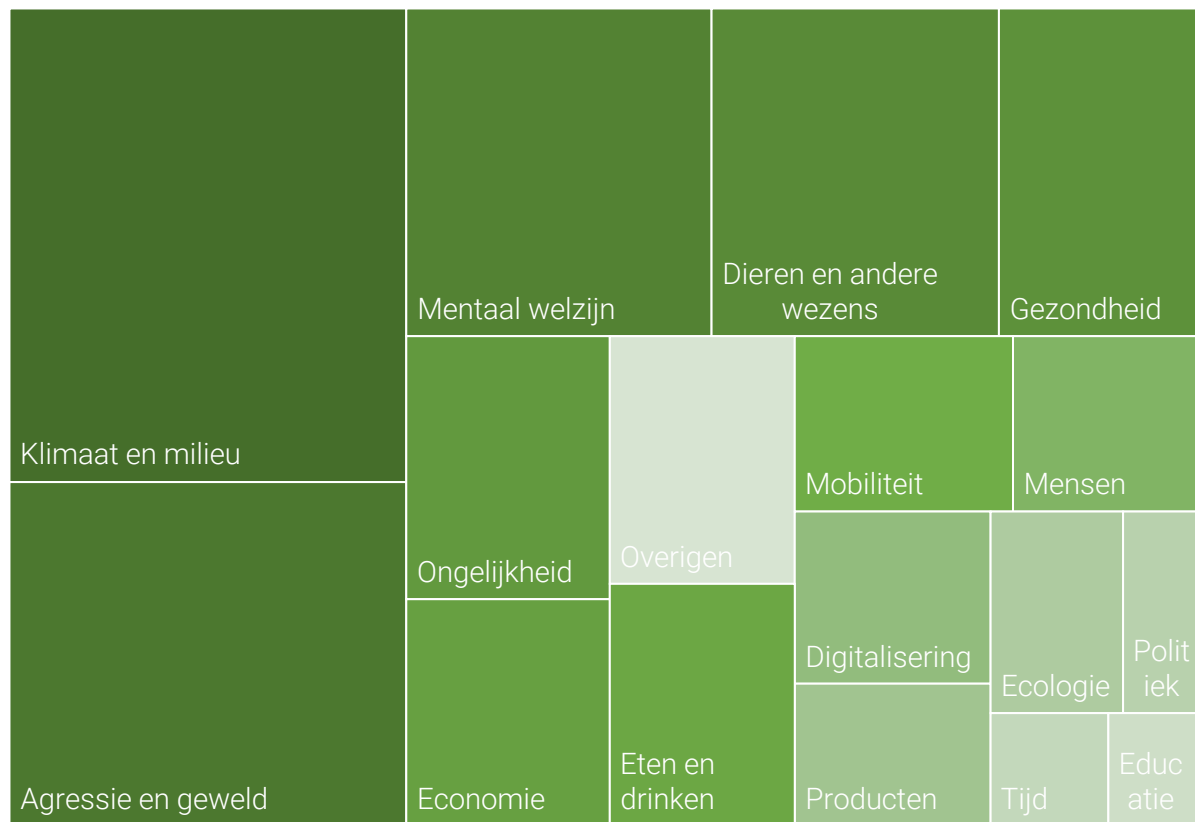

De opbrengst

- o Ruim 3.000 kaartjes
- o en even zoveel kleikunstwerken.
- o waarvan 2.203 verwerkbaar en interpreteerbaar

De opbrengst | Wat danken we af?

Klimaat en milieu	423
Agressie en geweld	308
Mentaal welzijn	225
Dieren en andere wezens	212
Gezondheid	153
Ongelijkheid	120
Economie	104
Eten en drinken	101
Mobiliteit	86
Mensen	76
Digitalisering	76
Producten	63
Ecologie	60
Politiek	38
Tijd	30
Educatie	25
Overigen	103
TOTAAL	2203

Wat doe je daar dan mee...

Een schat aan informatie! Wat willen mensen niet meenemen naar de toekomst, wat moet worden afgedankt. Het vertelt veel over de tijdsgeest, het is een momentopname, een thermometer in de tijd, en geeft aan wat mensen belangrijk vonden in 2022 en wat niet.

De toekomstverkenner in mij werd enorm aangesproken door de rijke opbrengst waar ik in juni 2022 in de studio van Kunsthal KAdE in Amersfoort op stuitte. Het leek me zonde als die opbrengst verloren zou gaan en ik wilde er graag wat mee doen, dus ik sprak een gastvrouw aan en die beloofde me dat ze zou zorgen dat iemand contact met me op zou nemen als ik mijn gegevens in het gastenboek achterliet. Zo gezegd, zo gedaan en een maandje later kreeg ik bericht dat ik de opbrengst mocht komen halen. Zo gezegd, zo gedaan. Begin september toog ik naar Amersfoort om met twee volle shoppers met kaartjes weer thuis te komen. Wat een oogst! Wat een klus....

Gestaag begon ik met het categoriseren van de kaartjes op hoofdlijnen. Gaandeweg kwamen er meer thema's bij en andere thema's kregen gedurende het sorteerproces een verfijning. Een hele klus, die ik volledig in mijn vrijetijd moest zien te voltooien. Een opdracht aan mezelf in verloren uurtjes.

Met plezier en verbazing sorteerde ik en analyseerde ik, maar gaandeweg werd het me steeds duidelijker dat ik uit dit materiaal geen diepgaande inhoudelijke conclusies kon verbinden. Daarvoor was het materiaal te divers en dat gold ook voor de ogenschijnlijke bedoeling van de ruim 3000 kunstenaars. Van deze bijdragen waren er 2203 duidelijk genoeg om mee te nemen in de analyse.

Omdat ik het materiaal pas na afloop heb geanalyseerd kon ik meestal niet achterhalen met welke intentie de afdankertjes werden achtergelaten. De bijdragen zijn ook erg divers van aard: soms heel persoonlijk – bijvoorbeeld een ex-geliefde, enge spinnen of pizza met ananas – maar vaak ook heel maatschappelijk gedreven: vervuilende auto's, vleesindustrie en heel veel Poetin, oorlog en geweld. Ook van virussen in het algemeen en corona en daarmee samenhangende beperkingen hadden veel bezoekers hun buik vol.

Wetenschappelijk gezien is het materiaal niet waardeloos maar geeft het ook niet meer dan een momentopname van de tijdsgeest, in het kader van een expositie – Schurend Paradijs – die gaat over de grote thema's van deze tijd. Op zich is de context van zo'n tentoonstelling al sturend. Daarbij komt nog het eerder genoemde verschil in intentie van de bijdragers.

Maar als het dan niet mogelijk is om hier harde conclusies uit te trekken, wat kan er dan wel? Om te beginnen heb ik alle thema's die ik tegenkwam in een spreadsheet gezet zodat de getallen voor zich gingen spreken. De categorieën zijn door mij bedacht en enigszins gebaseerd op eigen interpretatie. Vanuit de spreadsheets heb ik grafieken gemaakt die laten zien welke thema's en deelt thema's er in 2022 speelden. Dat is tot nog toe het resultaat. Een beeld dat aangeeft dat de oorlog in Oekraïne, corona en klimaatverandering belangrijke thema's waren die in 2022 veel frustratie, angst en zorgen opwekten. Ook polarisatie, eenzaamheid en de kloof tussen arm en rijk komen veel terug.

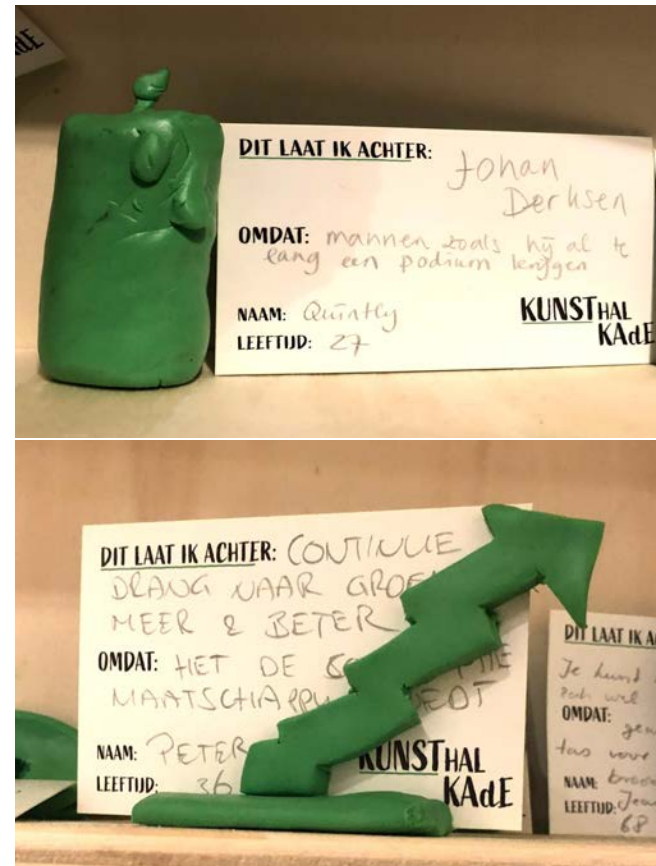
Zo valt de pizza met ananas dus op. Wat daar de achterliggende reden van is, blijft giswerk. Wellicht een grap van een groep scholieren in dezelfde categorie als de vaker terugkomende piemel en borsten?

Groepsgedrag kan hier een rol spelen, maar ook dat is niet te achterhalen. Ik heb namelijk geen idee of de piemels en pizza's in dezelfde periode zijn toegevoegd, en of de kunstenaars zich wel of niet door werk van hun voorgangers hebben laten inspireren. Misschien is ook gewoon makkelijk om een pizza met ananas te maken van klei, is het de hang naar authentieke pizza's en de bewustwording dat we geen fruit meer uit de tropen moeten halen. Of wellicht is het nu eindelijk tijd dat we geen pizza's en ananassen meer verspillen door ze met elkaar te combineren.... wie het weet mag het zeggen.

We kunnen van alles bedenken, over iedere bijdrage, maar de echte redenen hierachter is vaak niet meer te achterhalen. Veel mensen hebben de vraag 'omdat' op het kaartje niet, of slechts beknopt beantwoord. Het geeft te weinig informatie. Dat is ook niet erg. We hebben een totaalbeeld. En de tijdsgeest schemert erin door. En het is wat het is... of toch niet helemaal? Want stel je eens voor dat we deze opbrengst gebruiken als input om een gesprek te starten en met elkaar na te denken over een betere wereld in de toekomst... dan krijgt deze indrukwekkende collectie een tweede leven een nieuw doel.

Ik heb wat ideeën, het is in ontwikkeling. Het is nog niet klaar en het is nog niet zeker maar wie weet komt er een vervolg....

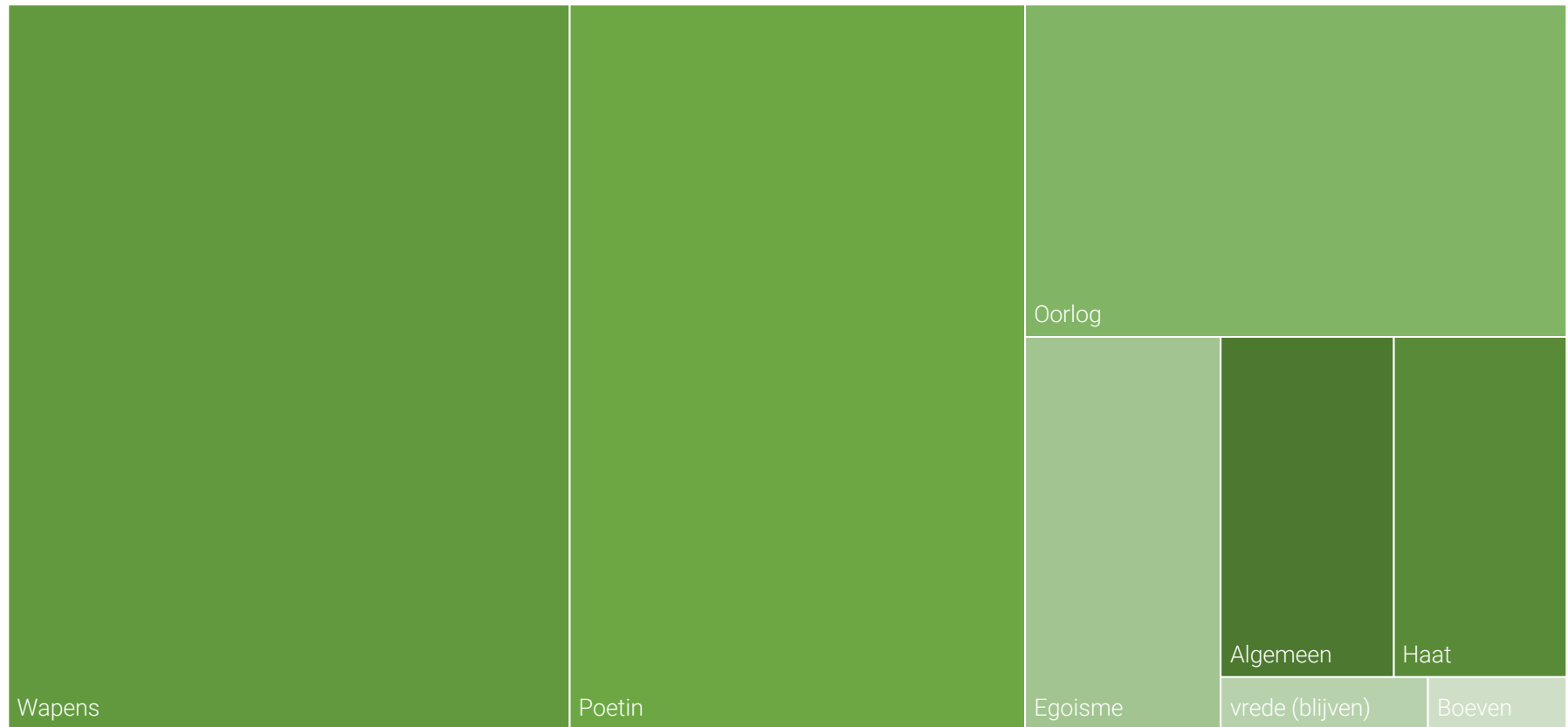
Wil je op de hoogte blijven? Stuur me een mail op saar@studiostraks.nl.

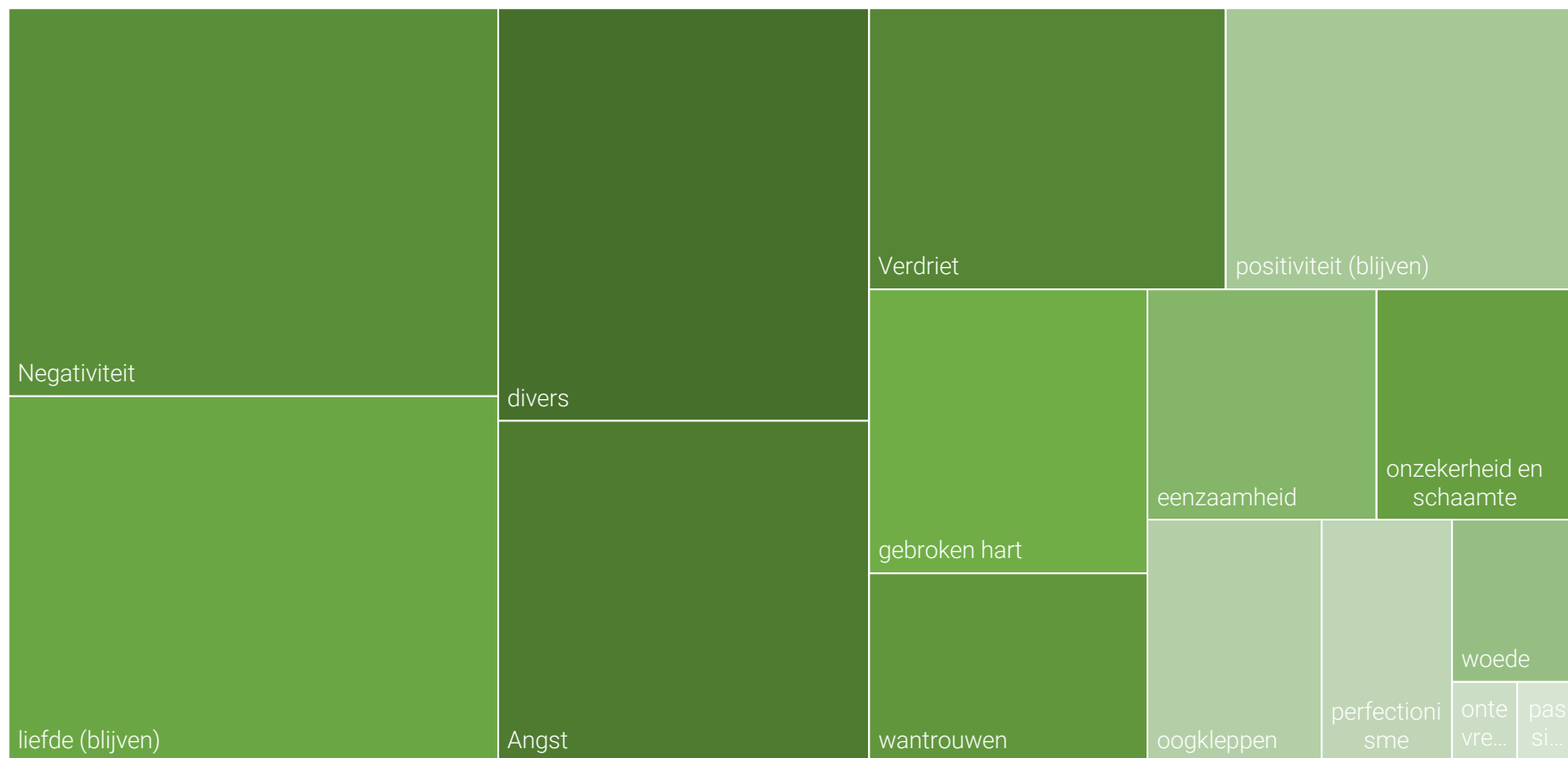
Deelopbrengst | klimaat en milieu [423]

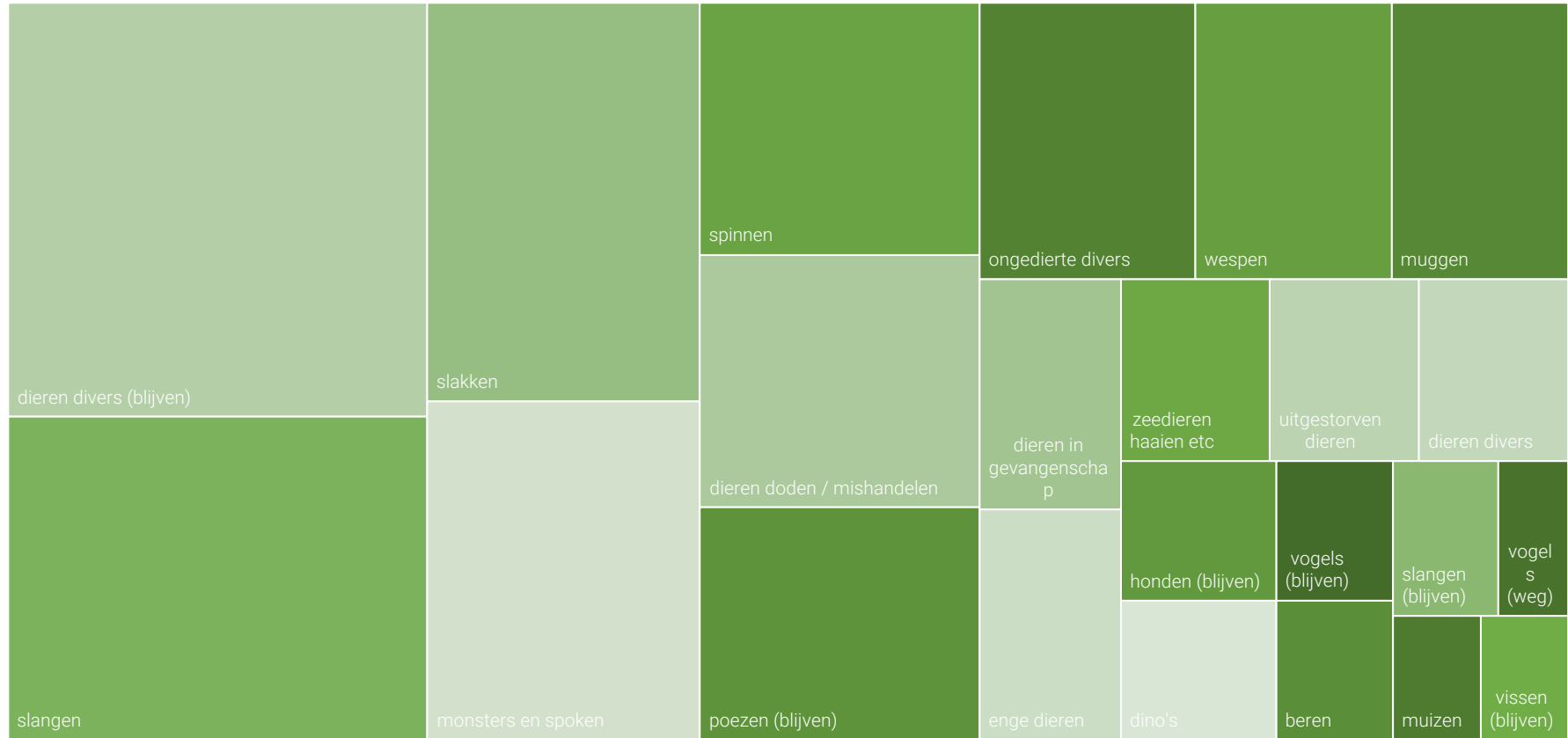
Deelopbrengst | agressie en geweld [308]

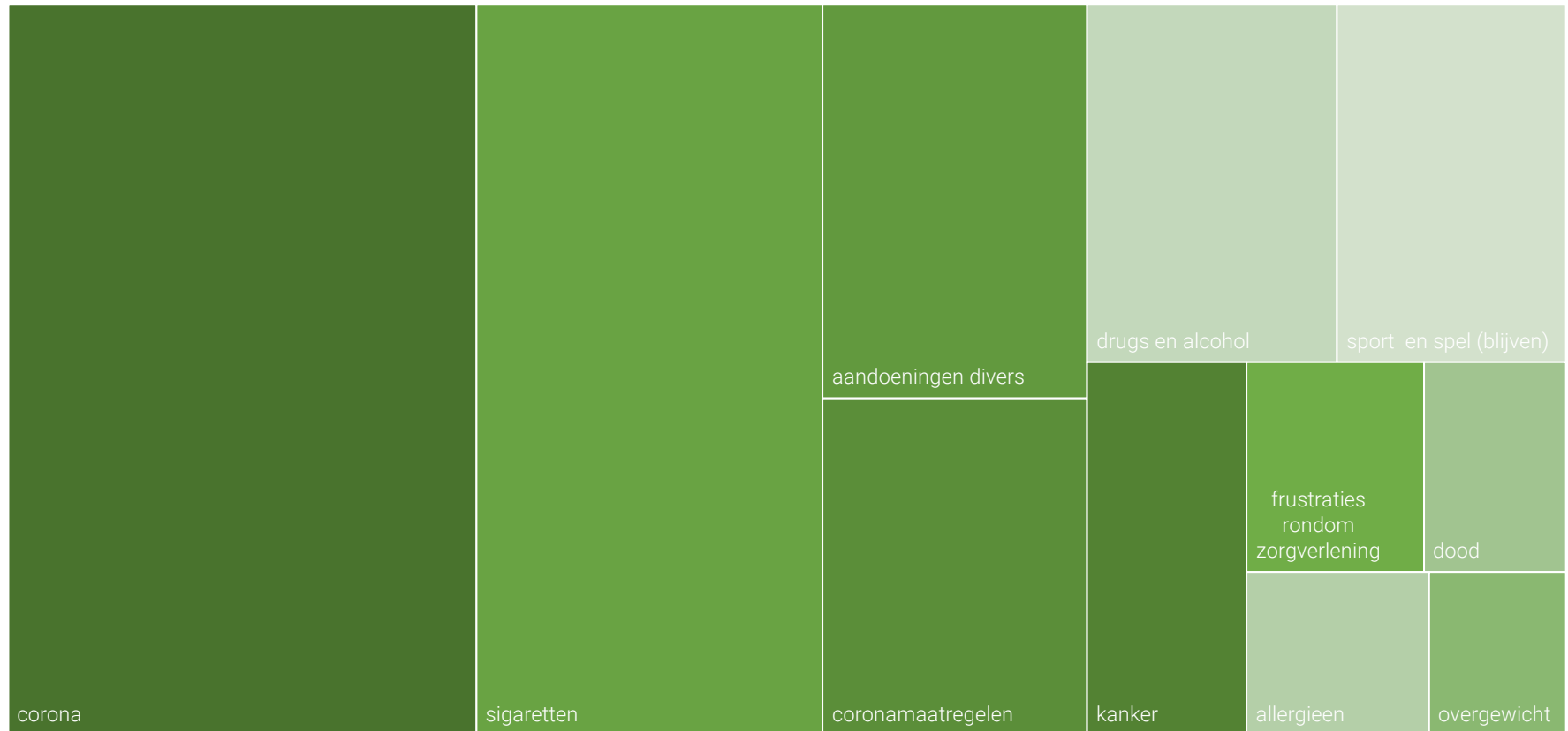
Deelopbrengst | mentaal welzijn [225]

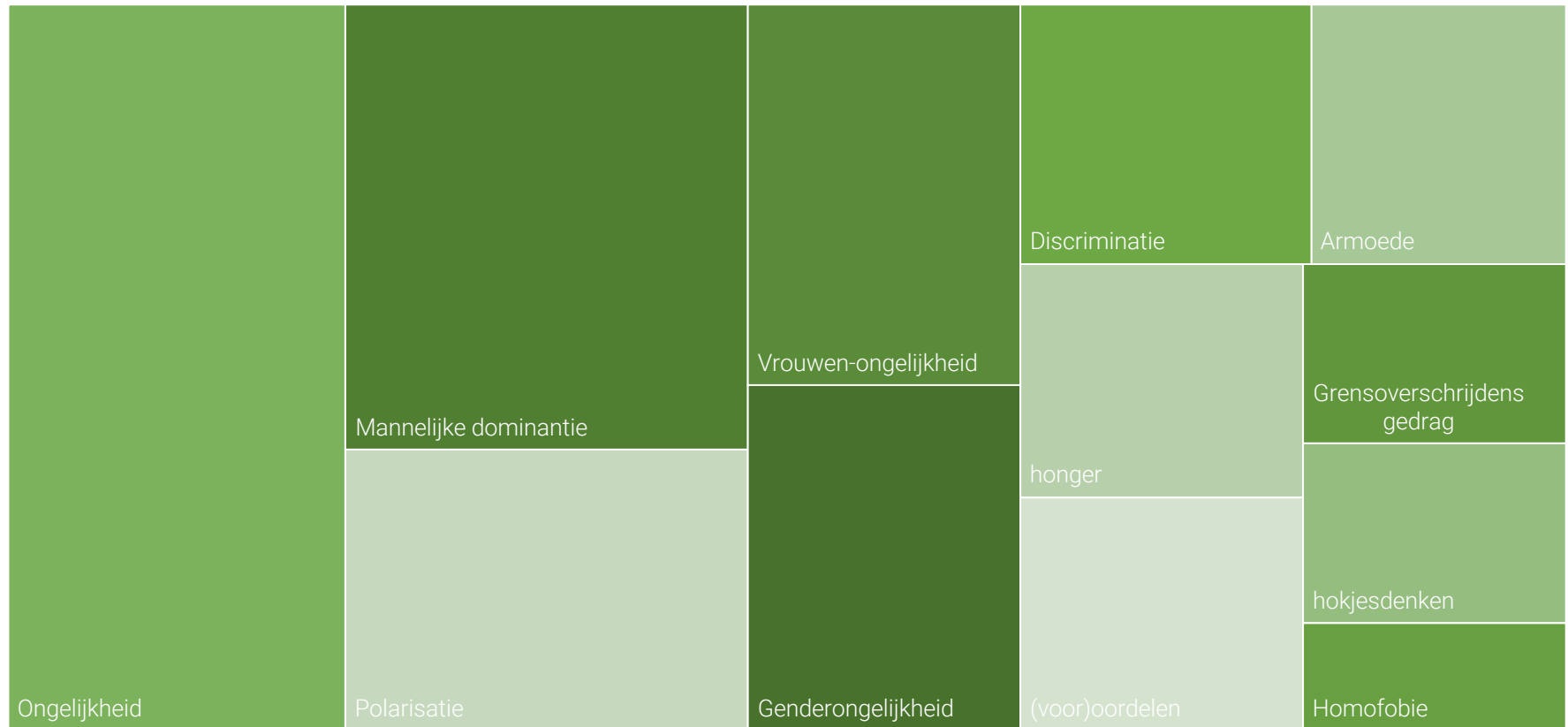
Deelopbrengst | dieren en andere wezens [212]

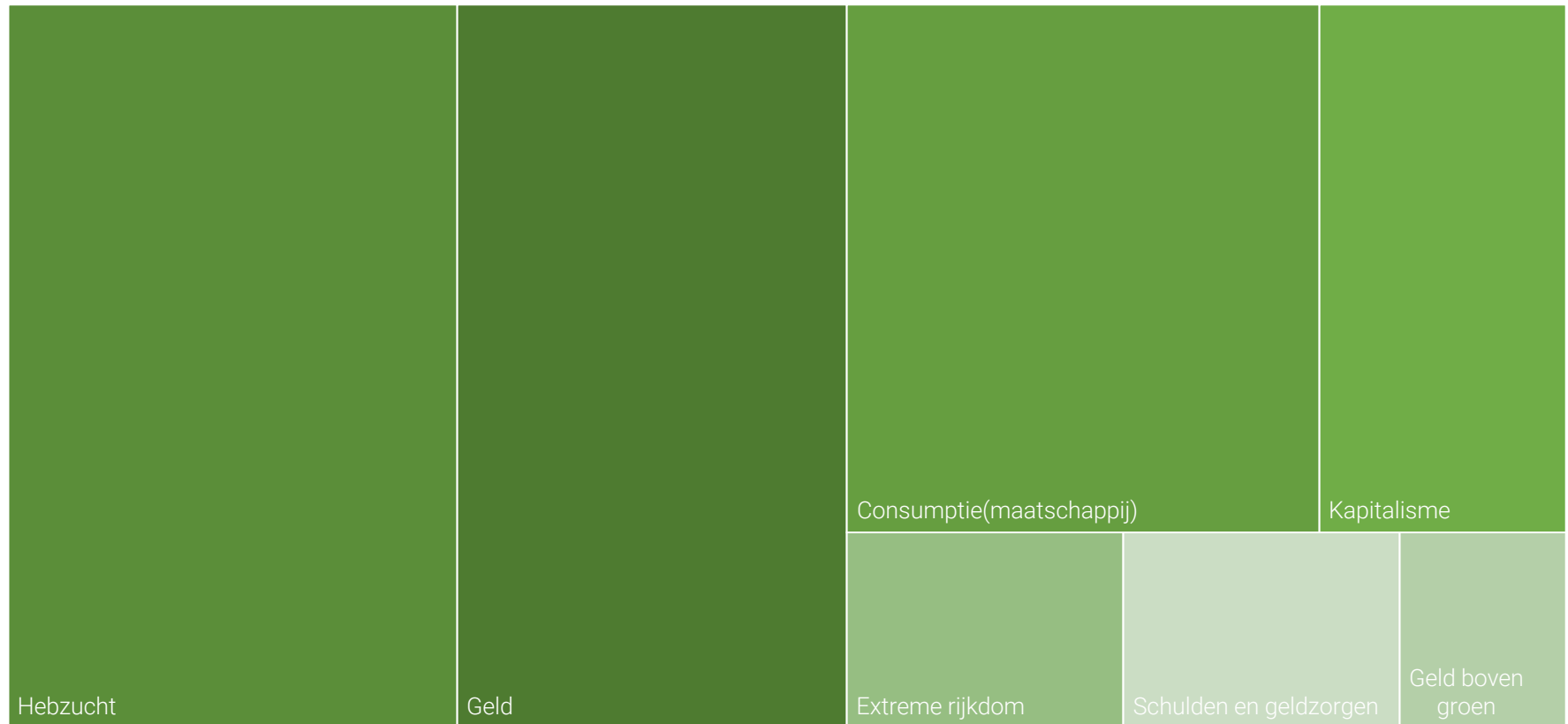
De opbrengst | gezondheid [1 53]

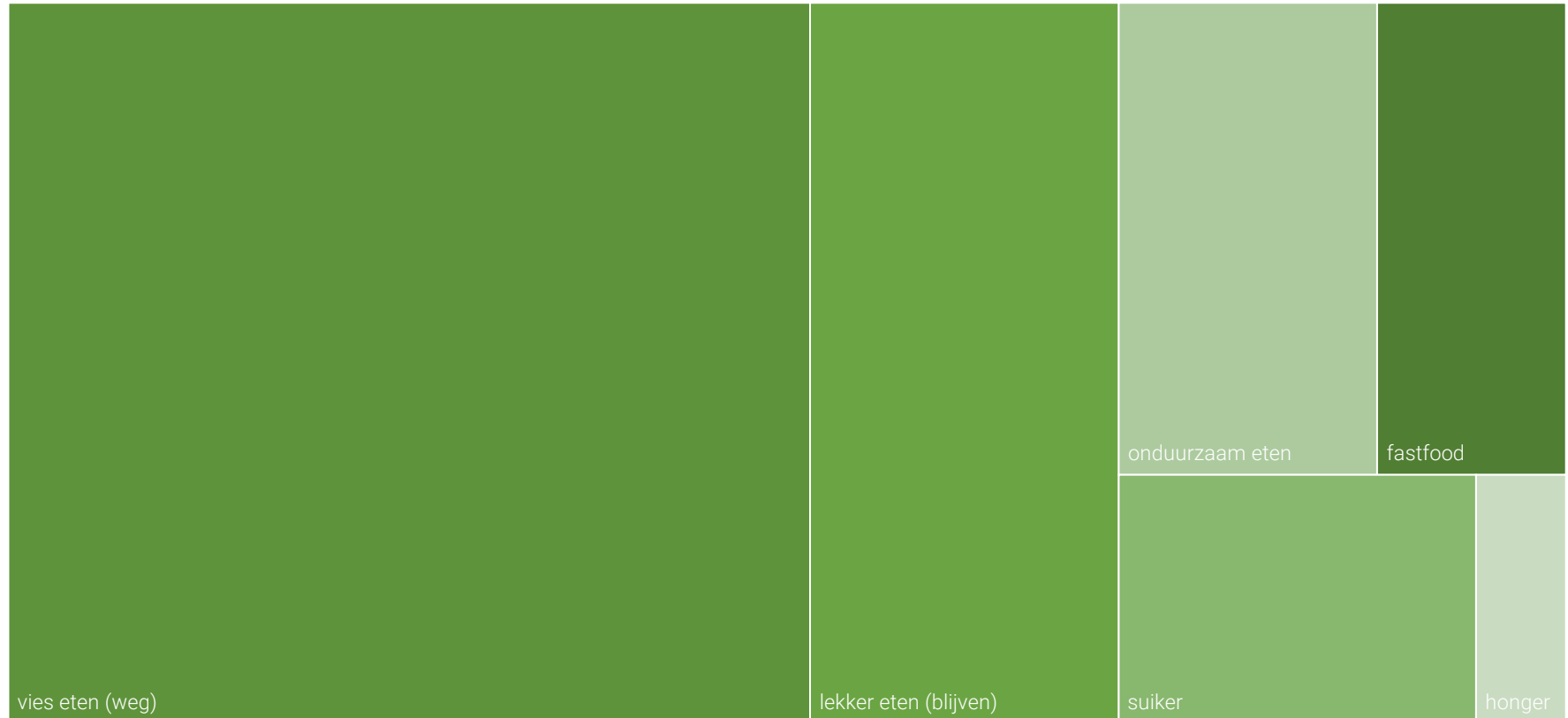
Deelopbrengst | ongelijkheid [120]

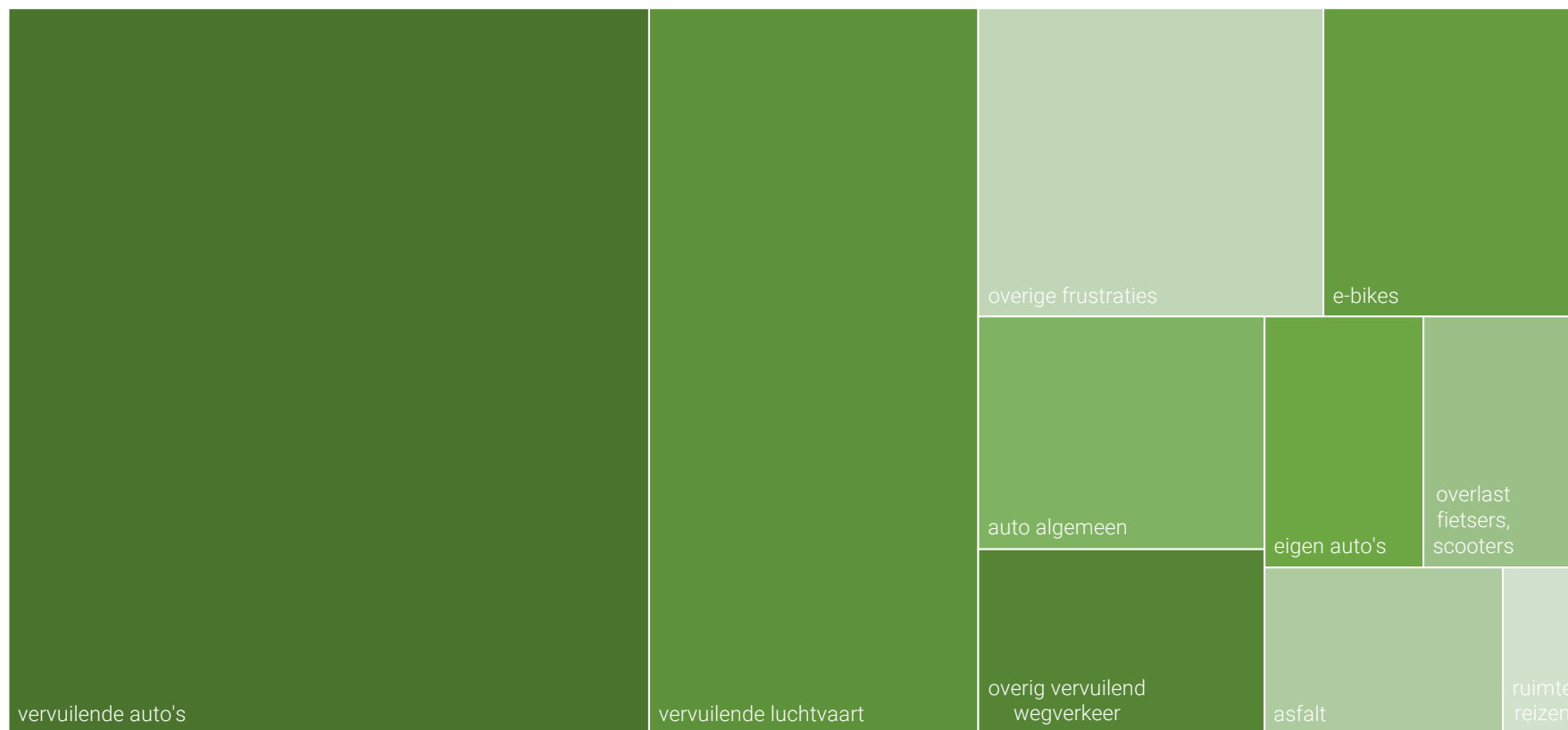
Deelopbrengst | economie [104]

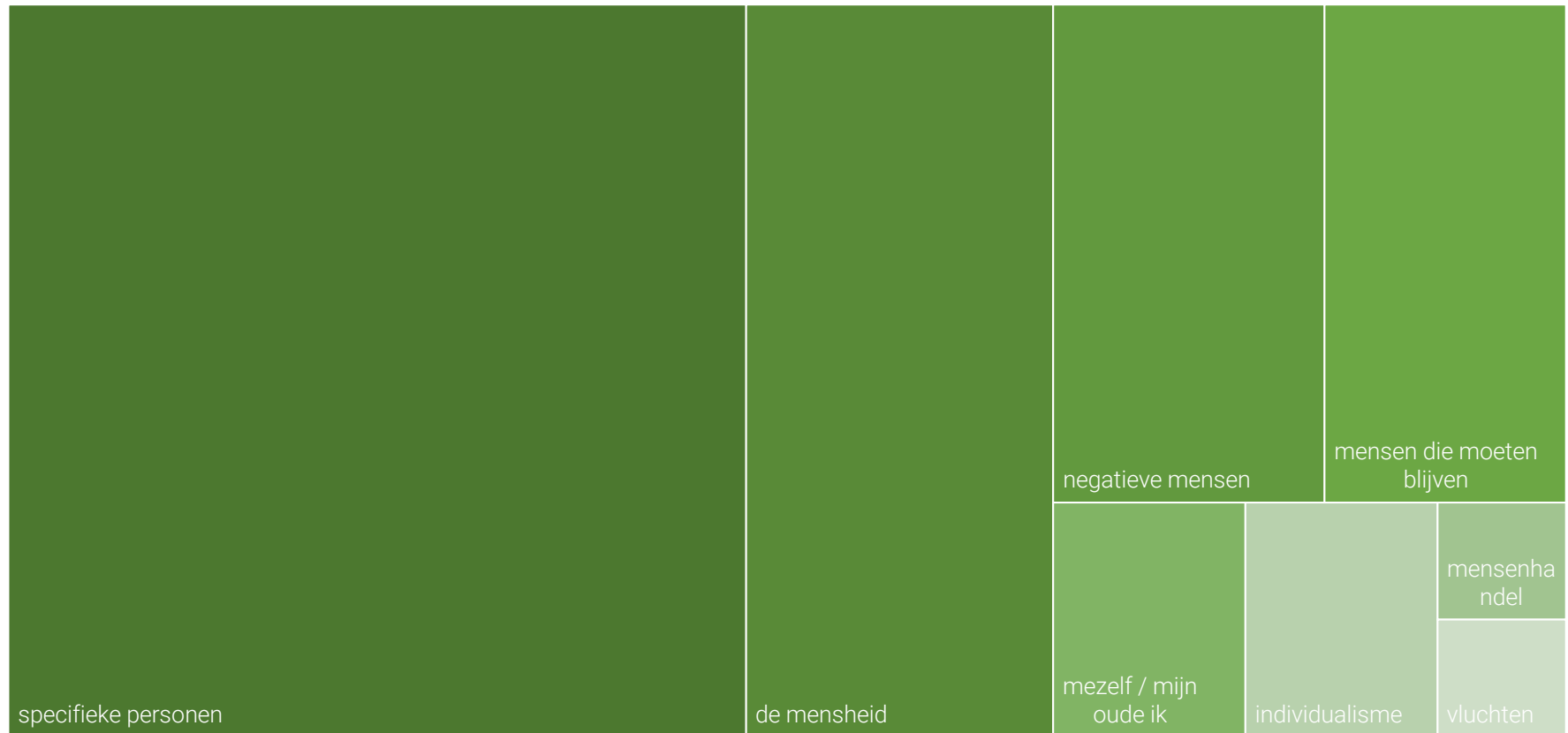
Deelopbrengst | eten en drinken [101]

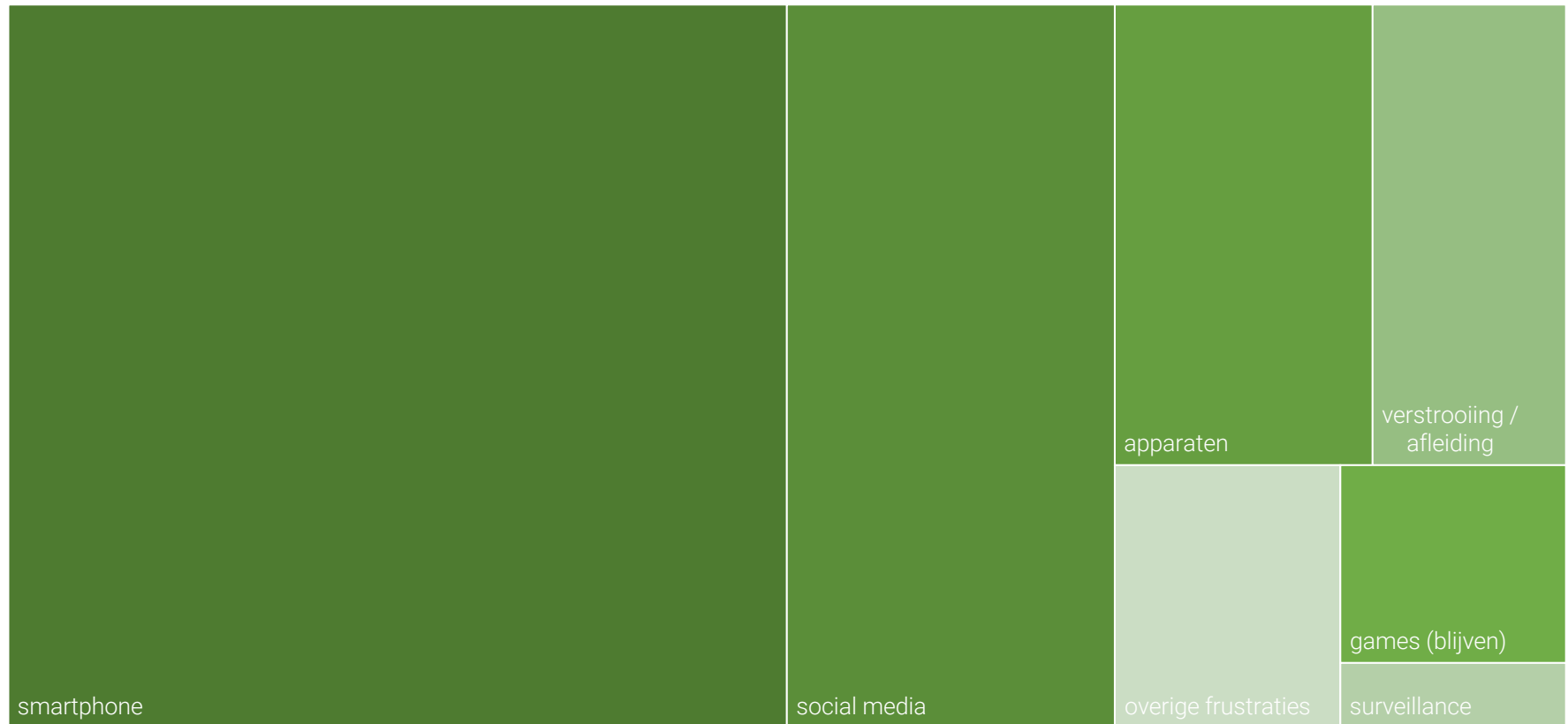
Deelopbrengst | mobiliteit [86]

Deelopbrengst | mensen [76]

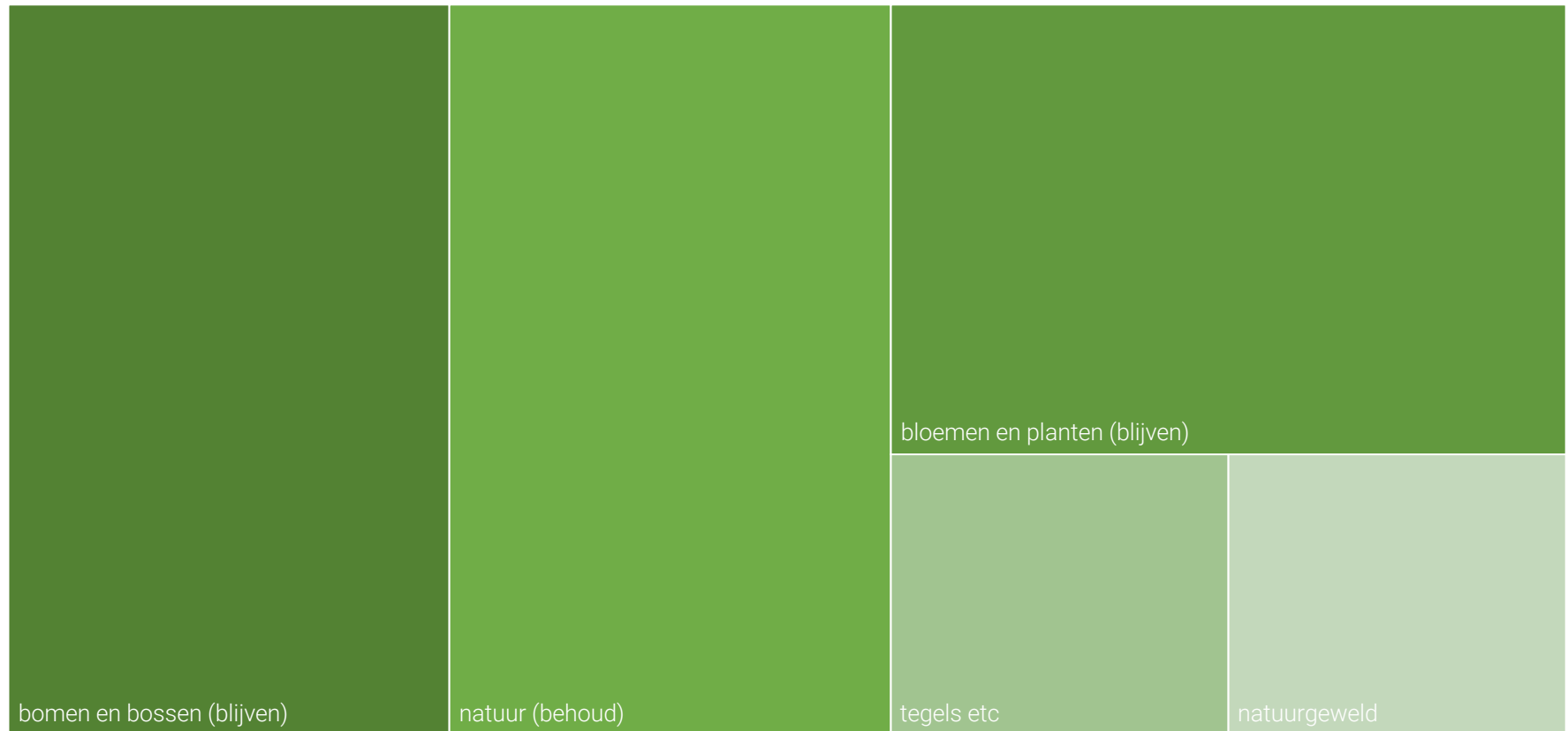
Deelopbrengst | digitalisering [76]

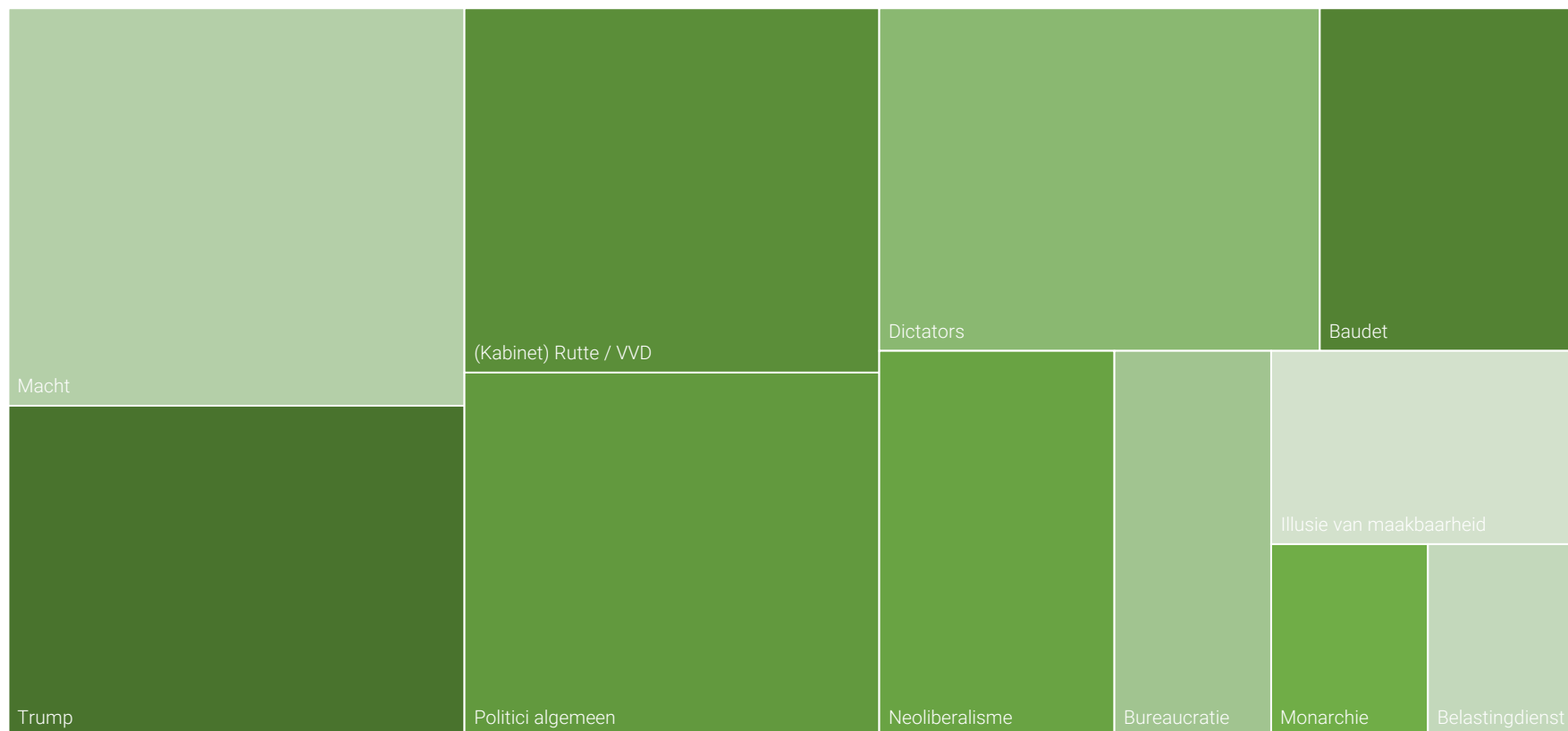
Deelopbrengst | producten [63]

Deelopbrengst | ecologie [60]

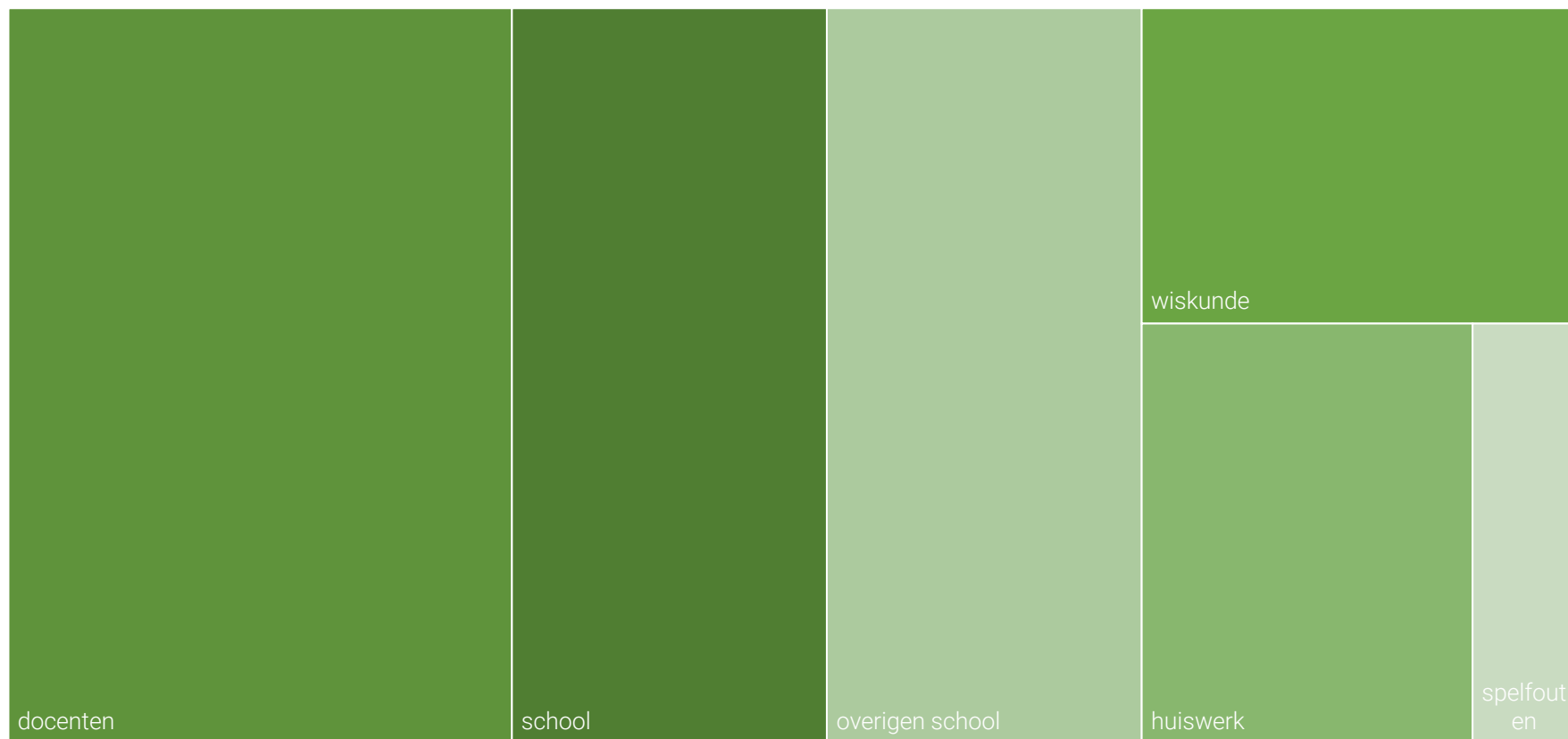
Deelopbrengst | politiek [38]

Deelopbrengst | tijd [30]

Deelopbrengst | educatie [25]

Deelopbrengst | overigen [103]

intolerantie	lawaai	nachtmerries	hekken en prikkeldraad	echtscheiding		Efficientie		Ellende	
				Onwetendheid	Seks	Vershoudfolie	Oude witte mannen	monogamie	
woningnood	religie / de kerk / spiritualiteit	grenzen	Prestatiemaatschappij	Bekrompenheid	Verveling	Jaloezie	Toerisme in Amster...	Mensen die het wc-papier...	
				hoop	Een wens	een bakje	Texel	verantwoordelijkheden afschuiven	
				Texel	[blanco]	geheim	schaats	cosmetische chirurgie	
				Single zijn	cadeau	zekerheid	sleutel	pesten	huisjesmelkers
				puinhopen	De toekomst	evolutie (2)	Soldaat van Oranje	Tegenslag	

colofon

Dit is een project van Studio Straks,
Uiteraard met grote dank aan kunsthall KAdE!

Vragen, opmerkingen of ideeën?
Ik hoor het graag van je. Laat het me weten!

www.studiostraks.nl | saar@studiostraks.nl

© 2023 Saar van der Spek | Studio Straks

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

